

Editura CD PRESS

București, str. Logofătul Tăutu nr. 67, sector 3, cod 031212

Tel.: 021.337.37.17, 021.337.37.27, 021.337.37.37

Fax: 021.337.37.57

e-mail: office@cdpress.ro

www.cdpress.ro

 Editura CD PRESS

Comenzi:

@ office@cdpress.ro

 021.337.37.37

 www.cdpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NEACȘU, MARIUS CRISTIAN

Simion Mehedinți și geopolitica românească / Marius-Cristian Neacșu;

pref.: dr. Costin Diaconescu. - București : CD Press, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-528-421-0

I. Diaconescu, Costin (pref.)

91

32

© Copyright CD PRESS

Această lucrare este protejată de legislația românească și internațională privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală. Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiere etc.), fără acordul expres al Editurii CD PRESS.

Marius-Cristian Neacșu

Simion Mehedinți

și geopolitica
românească

Cuprins

Argument	7
1. Povestea lui Simion Mehedinți	25
2. Formarea gândirii geopolitice la Simion Mehedinți	92
2.1. Antecedente: <i>Memoriul studentesc</i> (1891) și <i>Charta Rotunda</i> (1893). Lipseau mijloacele definirii	93
2.2. Efecte geopolitice și ecouri: România Mare (1918) și Conferința de Pace de la Paris (1919-1920)	102
3. De la practică la teoretizare: bazele științifice ale geopoliticii	105
3.1. Metoda geografică	107
3.2. „Scythia Minor” versus „Dacia Pontică” sau „revoluția coperniciană” a lui Simion Mehedinți	111
3.3. Contraargument la <i>metoda istoriografică</i> a lui Nicolae Iorga și la <i>metoda monografică</i> a lui Dimitrie Gusti	116
3.4. Fazele geografice ale istoriei. De la <i>geografie politică</i> la <i>geopolitică</i>	122
3.5. Obiectul de studiu al geopoliticii. Definiție	132
3.6. Legi și postulate. Desprinderea de <i>determinismul biologic</i> (statul ca „formă de viață”). Particularizarea <i>determinismului geografic</i>	134
4. România și teoria statului național unitar organic	147
4.1. Premise	151

4.2. Etapele de evoluție geopolitică a României: <i>faza carpatică</i> (continentală), <i>faza danubiană</i> (fluvială), <i>faza pontică</i> (maritimă)	177
4.3. Poziția geopolitică a României la istmul ponto-baltic	185
4.4. Cheile geopolitice ale spațiului românesc	194
4.4.1. Carpații – polul continental	195
4.4.2. Dunărea – polul fluvial	204
4.4.3. Marea Neagră – polul maritim	215
4.5. Organicitatea teritoriului românesc. Elemente de legătură	224
4.5.1. Transilvania (interiorul Carpaților)	224
4.5.2. Bărăganul (Carpați – Dunăre)	230
4.5.3. Dobrogea (Carpați – Marea Neagră)	232
4.6. Formularea teoriei	243
5. Moștenirea lui Simion Mehedinți	258

Argument

Motto:

***Atât prețuiește școala, cât prețuiește profesorul.
Atât valorează un popor, cât prețuiesc
oamenii săi reprezentativi.***
(Simion Mehedinți, 1928)

Motivație. Anul acesta (2018) – un an dificil, plin de convulsii interne și externe, cu o Românie dezorientată care pare încă să-și caute drumul într-o lume turbulentă și confuză – s-au împlinit, poate nu întâmplător în contextul amintit, cum numai destinul poate hărăzi, două date rotunde:

- 150 de ani de la nașterea „ultimului mare erudit român”¹, Simion Mehedinți (n. 1868), marea personalitate a începutului de secol XX, și

- 100 de ani de la construcția României moderne – deci, *Centenarul Marii Uniri* (1918) –, pentru care Simion Mehedinți a gândit, a scris și a lucrat neconținut, zi și noapte, până în ultima clipă a vieții sale, pe paliere multiple – științific, pedagogic, educațional, literar, cultural, publicistic, editorial, politic – cu gândul la „*neamul meu, pe care îl vedeam împlinindu-se ca o operă de artă*”² și la țară, pe care o vedea întregindu-se „*rotundă ca o medalie*”³.

1 Costică Neagu (2012a), *Simion Mehedinți – spirit enciclopedic*, în „Geograful”, anul IV, nr. 1-4, p. 9.

2 Simion Mehedinți (2015, postum), *Caiete*, vol. II (lucrare îngrijită de Costică Neagu), Ed. Terra, Focșani, p. 120.

3 *Idem* (1940), *Fazele geografice ale istoriei. Observări geopolitice*, în „Opere

analize, într-o manieră fragmentată, dar vizibilă, și anume *teoria statului național unitar organic*.

În subsidiarul acestei teorii, a pus bazele științifice ale geopoliticii românești, aducând multe elemente de originalitate, de la definiție și până la metodologie.

Pe această fundamentare teoretică s-a dezvoltat, în perioada interbelică, o adevărată școală românească de geopolitică, pe modelul celor occidentale (profesori, cursuri, publicații periodice), dar *originală*, care să răspundă la marile provocări istorice ale momentului la adresa României.

Povestea lui Simion Mehedinți

Motto:

*Non cvivis homini contingit adire Corinthum
(Nu îi este dat oricui să intre în Corint)*

(Horățiu, *Epistulae*, I, 17)

Nimănui pare că nu i se potrivește mai bine acest vechi proverb grec³⁹ ca lui Simion Mehedinți, acesta înălțându-se cu mult deasupra vremurilor trăite. Nu numai că a intrat în „Corint”⁴⁰-ul științei, rezervat numai celor aleși, dar am putea spune că a avut „Corint”-ul la degetul cel mic.

Pe măsură ce multe dintre manuscrisele necunoscute ale savantului au văzut lumina tiparului, mulți cercetători au găsit în scrierile sale rădăcinile multor domenii geografice, și nu numai. O pleiadă de epitete, dorind să redea cât mai fidel valoarea sa profesională, au fost alipite numelui lui Simion Mehedinți. Redăm aici câteva: „prim vector intelectual al geografiei moderne

39 Care tronează pe frontispiciul Colegiului Național „Ion Luca Caragiale” din Ploiești.

40 Pe vremea poetului Horățiu, care a răspândit aforismul, Corintul era unul dintre cele mai sofisticate orașe din lumea cunoscută, recunoscut pentru nivelul de trai foarte ridicat, inaccesibil multor străini. Evident, în timp, proverbul a căpătat și conotații spirituale.

românești” și „mare gânditor al științei românești”⁴¹, „structuralist de necontestat”, „arhitect al construcțiilor logice, durabile, în știință” sau „promotor și judecător al naturalismului structural”⁴², „spirit enciclopedic”⁴³, „savant polivalent”⁴⁴, „om polivalent al marilor idei împlinite”⁴⁵, „personalitate complexă, capabilă de sinteze în domenii variate”⁴⁶, „teoretician al culturii”⁴⁷, „mare orator” și „maestru al comunicării orale”⁴⁸ și altele (cele mai multe dintre acestea, în contextul comemorării a 50 de ani de la trecerea în neființă a savantului).

Însă acestea sunt „statuile” lui Simion Mehedinți, aparțin posterității, în timpul vieții nu le-a suportat, nici pe cele metaforice, nici pe cele reale: „19 septembrie 1949. (...) Primește Marioara de la Vintilă, iar el de la Zenide, inscripția unui dar artistic, ce se afla la bijutierul Radivon, făcut de cine (?) la începutul războiului și rămas în suspensie. **Omagiu:** «Domnului Simion Mehedinți, membru al Academiei Române, distinsul profesor universitar din București, neobositul propovăduitor al Școlii Muncii. Prin grai, prin scris și prin fapte, valorosului ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice

41 Ioan Ianoș (2012), *Simion Mehedinți – prim vector intelectual al geografiei moderne românești*, în „Geograful”, anul IV, nr. 1-4, p. 3.

42 *Ibidem*, p. 4.

43 Costică Neagu (2012a), *op. cit.*, p. 9.

44 *Ibidem*, p. 27.

45 Silviu Neguț (2017), *op. cit.*, p. 29.

46 Sorina Vlad (2012), *Simion Mehedinți (1868-1962)*, în „Geograful”, anul IV, nr. 1-4, p. 41.

47 Nicolae Damian, Alexandra Tătaru (2012), *Simion Mehedinți – cercetător în geografia culturală*, în „Geograful”, anul IV, nr. 1-4, p. 43.

48 Costică Neagu (2012b), *Simion Mehedinți – publicist*, în „Geograful”, anul IV, nr. 1-4, p. 70.

din 1918». (Ce cuvânt urât pro-po-vă-du-i-tor!) Trece și asta, lângă bustul proiectat de geografi, dar politicos refuzat (sculptor Jalea)... foarte simpatic”⁴⁹.

Reia ideea patru ani mai târziu: „8 mai 1953. (...) Când urmașii la catedră și alți colegi plănuiseră facerea unui bust, una din antipatiile mele, am mulțumit, dar n-am primit. Sculptorul Jalea făgăduise că în zece ședințe lucrarea ar fi fost gata. Am mulțumit și am răspuns negativ”⁵⁰.

Avea o antipatie declarată față de orice aducea a vanitate, declarând, în repetate rânduri, următoarele: „3 noiembrie 1943. Prețuiesc oamenii după capacitatea lor de admirație față de lucruri mari și după mila lor față de cele mici. Spaima vieții mele – **egoștii**. Scârba vieții mele – **vanitoșii**. Egoștii au de partea lor mereu argumentul material al dorinței de a trăi animalic, vanitoșii n-au nici atât, sunt robii unei închipuirii”⁵¹. Și completează: „Vanitosul e totdeauna prost. Omul vanitos pune centrul vieții sale în opiniunea altora despre dânsul, adică nu are centrul de gravitate în propria sa viață. Vanitosul este excentric, e satelitul altora, cu toate că el crede tocmai contrariul: că lumea se învârte împrejurul **Lui**”⁵².

Căci dacă impresionează ceva la Simion Mehedinți, mai mult decât „statuile” sale, este el, **omul**, umanitatea sa deosebită, un munte de modestie, care nu și-a uitat niciodată rădăcinile și satul natal, găsim premoniții și sensuri în vise, ca orice țăran român,

49 Simion Mehedinți (2015, postum), *op. cit.*, p. 503.

50 *Idem* (2016, postum), *op. cit.*, p. 258.

51 *Idem* (2015, postum), *op. cit.*, p. 61.

52 *Ibidem*, p. 121.

deși ajunsese în sferile cele mai înalte ale științei, și nesuportând, în timpul vieții sale, decât un simplu apelativ, la care era extrem de sensibil, respectiv acela de „domnule profesor”: „20 noiembrie 1943. (...) Mi-e groază să văd pe cineva ostenindu-se pentru mine. Aplecarea mea cea mai adâncă în ce privește raporturile sociale, **discreția**. Mulțumirea cea mai mare e să fiu tangent la viața altora, să dau, fără să primesc nimic îndărăt, nici măcar recunoștința altora. Mi-e destul să pot privi pe fiecare arătându-și sufletul gol, cu frumusețea sau cu urâtenia lui, cum privești o plantă răsărind, înflorind, îmbălsămând împrejmuirea cu mireasma ei sau pe alta ca pe o buruiiană... cu ghimpi...”⁵³.

Și-a analizat mult viața, în special spre anii senectuții, și nu și-a descoperit, în pofida a tot ceea ce realizase, decât o singură formulă convingătoare, cu care, de altfel, se și recomanda, în timpul vieții active, ca intelectual și condiție profesională – „profesor de geografie și etnografie” (scrisă pe coperta unui caiet dictando în care și-a notat Însemnările din perioada 7 ianuarie 1920 – 15 iulie 1921), respectiv „om de creație, nu de carieră” –, nu de puține ori, în latura personală, etichetându-se, simplu, „om de la munte”, cu care spunea totul: „Prin primitivitatea mea, am fost piatra de care s-au lovit ultimele valuri fanariote. Acesta nu e un merit, e o constatare. Aș fi putut merge cu valul, în loc de a fi ciocnit și ros, dar fiecare își urmează menirea sa. Menirea pietrei e să rămână locului. 24 ianuarie 1921. Unirea”⁵⁴.

53 *Ibidem*, pp. 67-68.

54 Simion Mehedinți (2012, postum), *op. cit.*, p. 103.

Spre completarea celor de mai sus, a profilului uman al lui Simion Mehedinți, iată ce și-a notat atunci când a intrat în forul științific cel mai înalt al țării: „19 mai 1915. Am fost primit în *Academia Română*”⁵⁵. Atât!

Născut în Soveja vrânceană, între Principate, la doar nouă ani după Unirea acestora, parcă a păstrat în sine destinul Mioriței: a căutat toată viața să demonstreze, pe baze științifice, caracterul organic (natural, structural) al statalității românești – el însuși plecat dintr-o fostă „țară” medievală (Țara Vrancei) –, insistând pe transhumanță, de asemenea, el însuși un transhumant între centru și periferiile României. Modelul unei adevărate autarhii.

În preajma întoarcerii în țară, după prima parte a refugiului în Istanbul (toamna anului 1943), scria urmașilor următoarele:

„10 decembrie 1943. (...) Gongu și Tucu ne despărțim. Tata mare vă îmbrățișează, poate, pentru ultima dată”⁵⁶. Să știți un lucru: ați fost și sunteți speranța cea mai mare a vieții mele. Pentru mine nu vă cer nimic. Vă cer să vă gândiți la pământul țării și la neamul românesc, fiindcă are un suflet ales. Din el va putea ieși cu timpul multă lumină.

Cu voi, am trăit un început de altă viață. Am mers în pas cu anii voștri, de când abia vă deprindeați a vorbi... Vi s-a părut chiar că «tata mare nu e serios cu copiii»..., dar, alături de glume, a

55 *Ibidem*, p. 186.

56 Plecând din calea războiului, la vârsta de 75 de ani, savantul se întreba mereu, în deplină concordanță și stare de spirit cu evenimentele care măcinau România, deopotrivă propria viață, dacă anul acela nu avea să fie ultimul... Însă viața i-a oferit nu mai puțin de 94 de ani (până în 1962, anul trecerii sale în neființă).

venit, cum știți, și timpul învățaturii fără veselie. V-am pus înainte problemele vieții.

Pe părinții voștri am căutat să-i leg de pământ: moșie la Mizil, în mijlocul țării. Ce bine ar fi fost s-o fi păstrat; un petic de pământ la mare⁵⁷, Mangalia și unul la munte, Predeal.

Vouă nu vă las alt sfat decât atât: nu uitați pământul și neamul vostru. Cine se desparte de ele, se desparte de viață...⁵⁸.

Legat de data nașterii sale, în pofida a ceea ce a însemnat Simion Mehedinți – semnificație care nu este pe deplin conștientizată astăzi –, nu există academician căruia să i se fi greșit mai des datele: 16, 17 sau 18 octombrie ori anul nașterii: 1868, 1869 sau al morții – 1962, 1963. Eroarea persistă și astăzi, în multe surse, internetul este plin, chiar și în Arhivele Naționale fiind păstrat cu o dată falsă, născut la 18 octombrie 1869⁵⁹. Confuzia s-a produs din mai multe cauze, una dintre ele fiind chiar actul oficial de la Registrul stării civile pentru născuți, nr. 28 (Primăria Comunei Soveja, Plasa Zăbrăuți, Districtul Putna), unde Simion Mehedinți este trecut ca fiind născut pe 18 octombrie 1868, dar în text sunt specificate următoarele: „... a lui Neculai Mehedințu, secsu bărbătescu, născutu altăieri în comuna Soveja...⁶⁰. Deci, data reală a nașterii ultimului copil (al 11-lea) al lui Neculai

57 Pe țărmul mării, era vecin cu... Nicolae Iorga.

58 Simion Mehedinți (2015, postum), *op. cit.*, p. 64.

59 *** (1974), *Fondul Simion Mehedinți (1869-1927)*, Inventar 1274/25 martie 1974, reconfirmat pe 29 iulie 1987, Arhivele Naționale, București, p. 1.

60 Facsimilul documentului a fost publicat în Simion Mehedinți (1997, postum), *Altă creștere. Școala Muncii* (lucrare îngrijită de Costică Neagu), Ed. Terra, Focșani, p. 266.

(provenit dintr-o familie de preoți) și Voica Mehedințu a fost 16 octombrie 1868.

Evident și alte date sunt eronate, cum ar fi cea a căsătoriei cu Maria Cicei, 1901, în loc de 1902⁶¹.

Drumul lui Simion Mehedinți în viață, de la Soveja, a fost drumul lui Michelangelo Buonarroti florentinul de la Caprese, uriașul artist al Renașterii... O muncă titanică, o viață de construcție, speranță, îndoieli, căutări, „agonie și extaz”, ca să cităm titlul cărții lui Irving Stone... „Rătăcirii” le-a numit Mehedinți, dând glas acelor căutări și, „spre liman”, când și-a văzut opera, ultima operă pe care a văzu-o, tipărită în timpul vieții sale: „rătăcirile prin țară”⁶², „rătăcirile afară din țară la Paris, Berlin, Leipzig”⁶³, „popasul în Soveja”⁶⁴, „după ani de rătăcire, anii de construire”⁶⁵, „spre liman: stabilirea postulatelor geografice”⁶⁶.

Dus de mână de prietenul său mai mare, Granacci, de 19 ani, spre atelierul lui Ghirlandaio, să intre ucenic la școala de pictură a acestuia, Michelangelo, pe atunci în vârstă de 13 ani, căuta arta perfectă – *sculptura*. Ca și florentinul, Simion Mehedinți începe să predea istoria⁶⁷ (după cum îi sugerase „bătrânul”, Titu Maiorescu,

61 *Ibidem*, p. 267.

62 Simion Mehedinți (1946), *Premise și concluzii la Terra: amintiri și mărturisiri*, Imprimeria Națională, București, p. 11.

63 *Ibidem*, pp. 31-88.

64 *Ibidem*, p. 94.

65 *Ibidem*, p. 171.

66 *Ibidem*, p. 121.

67 Pe scurt, câteva repere biografice: primele trei clase le face la Soveja, următoarele două la școala din Vidra; patru ani la Seminarul de la Roman, apoi unul la Seminarul Central de la București; 1885-1886, clasa a V-a la Liceul „Unirea” din Focșani, iar următorii trei ani (1886-1889), clasele VI-VIII, la Liceul „Sf.

fondatorul „Convorbirilor Literare”), dar ajunge, recomandat de Alexandru Odobescu la Societatea Regală Română de Geografie, să capete o bursă pentru a studia *geografia*, la Paris.

În martie 1893, ajunge la Sorbona. Nu i-a plăcut, pentru că acolo „se predau cursuri de geografie regională, respectiv *geografia coloniilor franceze*”⁶⁸. Se duce la École Normale Supérieure, unde-l va întâlni pe Paul Vidal de la Blache (socrul lui Emmanuel de Martonne), care-l sfătuiește să meargă în Germania, la Berlin, unde „școala geografică se afla cu mulți pași înaintea, datorată activității lui *Alexander von Humboldt și Karl Ritter*”⁶⁹. Aici, la Berlin, întâlnește marii geografi germani și i se deschide orizontul pentru etnografie, ceea ce l-a îndemnat să continue pregătirea la Leipzig – la renumita „școală de la Leipzig”, condusă de Friedrich Ratzel.

Era 1895, la Leipzig, când, pentru studiul omenirii din punct de vedere geografic, intră la doctorat sub îndrumarea lui Ratzel (care publicase, în 1882, primul volum din *Anthropogeographie*, pe al doilea, în 1891, iar la doi ani după ce ajunge Mehedinți, în 1897, va scoate de la tipar *Politische Geographie*).

Nu înțelege nimic... Căutările lui Simion Mehedinți în geografie nu duc nicăieri. Marea sa întrebare – *Care sunt legile care guvernează geografia?* – nu își găsește răspunsul, nici măcar

Sava” din București. Din liceu a rămas cu gustul pentru latină și istorie, la facultate a dat inițial la matematică, renunțând după o lună (neavând cu ce să se întrețină).

68 *Apud* Filofteia Repez (2015), *Simion Mehedinți – profesor al profesorilor și român al românilor*, în „Studii și comunicări”, CRIFT-DIS (Academia Română), vol. VIII, p. 262.

69 *Ibidem*.

în Leipzig – „Corintul” geografiei – , unde știința era la un nivel foarte avansat comparativ cu restul continentului. Este surmenat... Ratzel îl sfătuiește să meargă în Alpi, în stațiune, să se refacă. Mehedinți întrerupe doi ani (1896-1898) și revine în Carpații natali, la Soveja, fără bani și descurajat.

Când Michelangelo, aflat sub contract cu papa Iulius al II-lea pentru a picta tavanul Capelei Sixtine, ajunge în același punct mort, îl lasă pe papă cu contract cu tot și fuge în munți, la Carrara, în cariera de marmură. A stat ascuns acolo de furia papei, până într-o dimineață, când în formațiunile noroase de pe cer a văzut formele pe care le căuta, a înțeles pictura, a înțeles ce voia să picteze. S-a întors, înfruntând furia papei, și a pictat *Geneza*.

Tot așa și Mehedinți, a înțeles geografia nu în Occident, ci într-o poiană din Soveja, observând ce era în jurul lui, natura și oamenii, eliberat de constrângerile universitare și de clișeele terminologice care îi erau complet străine. Destinul său geografic a început acolo, de unde a plecat să înțeleagă lumea, în Carpați. În 1899 revine la Leipzig, susține teza *Über die kartographische Induktion/Despre inducția cartografică*⁷⁰ și ia titlul de doctor în filozofie (specialitatea geografică).

Peste ani a revenit în poiana mioritică: „*Am fost la Soveja câteva zile. Dealurile erau o podoabă. Am fost în Chiua, drept la izvorul din coastă, de lângă țarnă. (...) De la izvor se vedeau foarte multe curături.*”

70 Simion Mehedinți (1899), *Über die kartographische Induktion*, Fakultät der Philosophie, Universität Leipzig, Druckerei for Sellmann & Henne, Leipzig, republicată sub forma Simion Mehedinți (2013, postum), *Primii pași, primele certitudini: Ideile lui J.J. Rousseau asupra educației. Despre inducția cartografică* (lucrare îngrijită de Costică Neagu), Ed. Terra, Focșani.

*Când eram copil, abia erau vreo 7, astăzi, numai pe Dealul lui Lazăr, sunt 8! Mare strămutare de pământ. Peste tot, oamenii erau la arat. M-am odihnit multă vreme în poiana din Dealul Făcăului, unde acum 8 ani mă pregăteam de concurs pentru geografie [susținerea tezei de doctorat, la Leipzig]. Nu mai cunoșteam nimic împrejurul meu, poiana se umpluse de un brădet foarte des.*⁷¹

Simion Mehedinți răsturnase totul: nu mai privea geografia așa cum se vedea din Occident, ci îi înțelesese mecanismele intime observând spațiul natal. Corectează erorile de metodă văzute la Humboldt: *„Când Humboldt începea «Cosmos» cu vorbele... «cu adâncimile spațiului cosmic» și apoi se cobora treptat spre Terra, el făcea una dintre cele mai mari greșeli și ca geograf, și ca filosof. Să începi cu ceea ce este foarte departe și foarte puțin cunoscut, ca să te apropii de Pământul pe care trăiești și pe care îl cunoști mai bine, era o eroare într-adevăr fundamentală*⁷².

Înțelege geopolitica judecând jocurile de putere, privindu-le de la gurile de vărsare ale Dunării, de la Marea Neagră, din „mijlocul orizontului nostru propriu”. Schimbă total perspectiva. Mai târziu ajunge la... *etnopedagogie*, pe care o definește așa: *„Știința care arată cum poate fi educat un popor, sprijinindu-se pe suma culturii și civilizației generațiilor trecute pentru a asigura progresul celor viitoare*⁷³.

Și discursul de recepție în Academia Română (membru corespondent din 1908, titular din 1915), ținut pe 6 iunie

71 *Idem* (2012, postum), *op.cit.*, p. 103.

72 *Idem* (2016, postum), *op.cit.*, p. 77.

73 *Idem* (2015, postum), *op.cit.*, p. 384.

1920, din cauza războiului, a fost intitulat *Caracterizarea etnografică a unui popor prin munca și uneltele sale*, ținând în același for, în 1941, o conferință cu titlul *Academia, instituție etnopedagogică*.

Se configurează un model: cu toți exponenții de marcă ai culturii noastre s-a întâmplat la fel. Brâncuși a plecat pe jos la Paris și ar fi putut să rămână un sculptor anonim, ucenic la școala de sculptură a lui Rodin. A găsit originalitatea stilului său în panteonul folclorului românesc, de unde a luat motivele populare românești și le-a... șlefuit până la perfecțiune, sintetizându-le până la nivelul unor simboluri universale. La fel Porumbescu, Enescu, fiecare și-a găsit, primul *Balada*, al doilea *Rapsodia*, în geometria caldă a profilului Dealurilor Botoșanilor. Oricât ar fi umblat prin lume, nu au găsit originalitatea decât căutând în izvorul nesecat al folclorului românesc și șlefuiind ceea ce a rezultat din experiența milenară a poporului format în spațiul carpato-danubiano-pontic.

Și nu au fost singurii... Și Eminescu a bătut lumea, însă universalitatea a atins-o când a scris *Epigonii*, *Doina*, *Scrisorile*, *Luceafărul* și *Glossa*.

Student fiind, Simion Mehedinți a fost la înmormântarea poetului, imaginea cu fruntea lui lată urmărindu-l multă vreme. L-a iubit enorm pe poet, așa cum despre Creangă spunea că „este cel mai străin de străinătate”.

Despre Mihai Eminescu, Mehedinți nota următoarele:

„Când au apărut în «Convorbiri literare», «Epigonii», versurile lui Eminescu au fost citite de către toți cărturarii români – se încheia perioada talentelor, apăruse geniul (s.n.). Când s-a tipărit